

Visitaprotokoll Hammerfest sokn

7.-11. mars 2018

Tema: Trosopplæring

Visitasen ble ledet av biskop Olav Øygard. Han ble assistert av prost Arve Marton Marthinsen og ledsaget av rådgiver Steinar Sneås Skauge.

Onsdag 7. mars

09:30 – Møte med menighetsråd

Tilstede: biskop med følge, Hans Arne Dahl (menighetsrådsleder), Jon Atle Birkeland (sokneprest), Svein Sivertsen (kirkeverge), Even Lund, Seija K. Piri, Berit Oskarsen, Solbjørg Olsen

Møtet ble innledet ved at leder for menighetsrådet leste en andakt av Carl Fr. Wisløff. Deretter ble en del ordinære menighetsrådssaker behandlet.

Det kom frem en uro over liturgirevisjonen som pågikk på tidspunktet med medfølgende arbeidsmengde for gudstjenesteutvalget samt et inntrykk av økt byråkratisering av kirkens ordninger rundt gudstjenestefeiring.

Even Lund informerte om endringer som var gjort i kirken samt endringer som var planlagt. Kirken har fått et nytt handicaptoalett. Kirkestuen i kjelleren av kirken var stengt for eksterne arrangementer av brannvesenet på grunn av manglende rømningsveier. Det var planer om å utvide kirkestuen til menighetssal. I den forbindelse var det planlagt heis til hovedetasjen, løfte taket i kjelleren og installere bedre ventilasjon og vinduer. Arbeidet skal finansieres av salg av et hus som har vært i menighetens eie.

Menighetsrådet avsluttet sine saker, og biskopen tok over møtet.

Biskopen forklarte om visitasen og meningen med den. Han bad så menighetsrådet om innspill før møtet med kommunen.

Kirkevergen gav uttrykk for et godt forhold til kommunen og at kommunen er flinke til å dekke kirkens behov. Menigheten ønsker å minne kommunen på arbeidet med ny kirkegård. Det er også viktig for menighetsrådet at den kirkelige fellesnemda for sammenslåingen av fellesrådene i Hammerfest og Kvalsund får de økonomiske rammene de har bruk for. Det er også behov for midler til vedlikehold av Hammerfest kirke. Videre er presteboligen i Isveien 10 i en slik tilstand at kommunen bør gjøre noe med den. Det er også et ønske om at Rypefjord kirkeforening får bruke Kirkeparken til sine samlinger. Det ble også tatt opp at kommunens fellesrådsrepresentant ofte var fraværende på møter.

Biskopen oppfordret menighetsrådet til å ta vare på det gode forholdet til kommunen.

Han utfordret menighetsrådet til å reflektere rundt hvordan man kan møte utfordringen med lave besøkstall på gudstjenester i Hammerfest. Menigheten har svært lave besøkstall i forhold til antallet medlemmer.

Menighetsrådet var enige i at det var få som kom på gudstjeneste. De pekte på at det hadde blitt gjort en undersøkelse blant gudstjenestegjengere om innholdet i gudstjenesten, men at denne undersøkelsen kanskje burde ha blitt gjort blant dem som ikke gikk på gudstjeneste. Det ble også løftet frem et ønske om enklere liturgi, relevant forkynnelse og mer kjente salmer.

Det ble pekt på at svært mange i Hammerfest dra på hytter utenfor byen i helgene og at man kanskje kunne nådd flere om man arrangerte gudstjenester på ungdomssenteret i Skaidi.

Barne-, ungdoms- og trosopplæringsarbeid ble så drøftet. Menigheten har ikke noe eget ungdomsarbeid for brede grupper ungdom etter konfirmasjonen. Knøttesang blir godt besøkt.

Biskopen tok opp bruk av samisk i gudstjenestene. Samisk språk blir allerede brukt i alle gudstjenester, og man vurderer å bruke det enda mer for eksempel i forbindelse med nattverden. Det ble også tatt opp at man kanskje kunne ha andre samiske uttrykk i gudstjenesten enn språklige.

Biskopen skrøt av menighetens diakoniplan og arbeidet som blir gjort for mennesker med utviklingshemninger i menigheten. Diakonen fikk mye skryt fra menighetsrådet.

Til slutt i møtet ble sammenslåingen med Kvalsund tatt opp. Både menighetsråd og ansatte så positivt på dette og mente man skulle få til konstruktive løsninger.

12:30 – Møte med Hammerfest kommune

Tilstede: Biskopen med følge, Alf E. Jakobsen (ordfører), Marianne Sivertsen Næss (varaordfører), Leif Vidar Olsen (rådmann), Jon Atle Birkeland (sokneprest), Svein Sivertsen (kirkeverge)

Ordfører informerte om Hammerfest kommune med fokus på befolkningsøkningen som følge av Snehvitutbyggingen, den unge befolkningen som har ført til behov for flere skoler, integrering av flyktninger og byggeprosjekter i kommunen.

Biskopen informerte om Den norske kirkes nye stilling som eget rettssubjekt. Han presiserte at kirken fortsatt vil være en kirke for alle. Han informerte videre om lovforslaget om ny lov for tros- og livssynsfeltet, inkludert Den norske kirke, samt om Hammerfest menighets arbeid. Menighetsrådets bemerkning om at kommunenes fellerådsrepresentant ofte var fraværende ble viderebragt.

Kirkevergen fortalte om at det er tilsatt ny kirkeverge, og om arbeidet med sammenslåingen av fellerådene i Hammerfest og Kvalsund. Han fortalte at begge kommuner har gode tjenesteytingsavtaler med kommunene, og at det er ønske om å fortsette det gode samarbeidet.

Han informerte videre om det pågående arbeidet med ny gravplass og skrøt av arbeidet kommunen hadde gjort på Rypefjord kirke og Haugen kapell. Vedlikeholdsbehovet i Hammerfest kirke ble løftet frem.

Biskopen tok frem presteboligen i Rypefjord som har behov for oppussing, og kommunen tok saken og skal se på boligen.

Biskopen utfordret kommunen på om de hadde felt der de ønsket at kirken gikk sterkere inn. Kommunen svarte med å løfte frem mennesker med utviklingshemning, rus og psykiatri som områder der kirken kunne bidra.

15:00 – Stabsmøte

Tilstede: Biskopen med følge, Ingvill Ulveseth (diakon), Berit Oskarsen (menighetspedagog), Elena Fredriksen (organist), Vidar Strandheim, (kirkegårdsarbeider), Ailiin Zahl, (kateket), Odd Arne Guttormsen (kirketjener), Thora Bjørnsdottir, (prostiprest), Eva Bjørge (konsulent), Svein Sivertsen (kirkeverge), Elena Brovold (organist), Jon Atle Birkeland (sokneprest)

Soknepresten leste søndagens tekst og ledet staben i bønn. Deretter gikk staben gjennom vanlige stabsmøtesaker før biskopen tok over møtet.

Biskopen fortalte litt om visitasen, og understreket at staben har ansvar for å drive Jesu Kristi kirke i Hammerfest. Deretter utfordret han alle til å si en negativ og en positiv ting med jobben sin. Tilbakevendende trekk i det som ble sagt var at man trivdes med kollegene og fikk mye frihet til å løse oppgavene sine slik man så det best.

Biskopen pekte på at trivselen kom til uttrykk i at mange hadde vært i stillingene sine i mange år. Videre ble det drøftet hvordan stabsfellesskapet kunne utvikles videre og hvordan stabsmøtene fungerte.

Gudstjenestebesøket ble tatt opp. Det ble diskutert hvordan andre aktiviteter i menigheten kan dra folk til gudstjenesten. Biskopen pekte på at menigheten har mye godt arbeid, og trakk fram trosopplæring, diakoni og musikk og kulturarbeid som arenaer der folk kan bli dratt inn i gudstjenestefellesskapet.

Biskopen utfordret staben til å ta inn flere samiske kulturuttrykk i menighetens arbeid i tillegg til samisk språk som allerede er godt innarbeidet i gudstjenesten.

16:30 – Kirkemiddag

Biskopen med følge var med på kirkemiddag i kirkekjelleren. Dette er et tilbud i forkant av ulike aktiviteter for barn- og unge, der familier kan spise middag i kirken før barna går til sine aktiviteter. Middagen var godt besøkt.

Etter middagen overvar biskopen knøttesangen i kirkekjelleren. Et flott tiltak som samlet mange barn.

19:00 – Tilsynssamtale med prostiprest

Torsdag 8. mars

08:30 – Møte med Baksalen skole

Tilstede: Biskop med følge, Ingvill Ulveseth (diakon), Jon Atle Birkeland (sokneprest), Anita Olsen (rektor)

Rektor fortalte om samarbeidet mellom kirken og skolen, og både kirken og skolen var enige om at det var et godt samarbeid. Skolen er en flerkulturell skole der mellom 25 og 30 prosent av elevene kommer fra andre land. Skolen har et avklart forhold til deltagelse på skolegudstjenester og opplever ikke at dette skaper store problemer.

Diakonen fortalte at staben i menigheten har kurset «Vandring gjennom Bibelen» for enkelte klasser på skolen.

Etter samtalen viste rektor rundt på den helt nye skolen, før 6. trinn stilte biskopen spørsmål de hadde planlagt på forhånd. Elevene var godt forberedt, og stilte spørsmål knyttet til kirken, kristen tro og hva en biskop er og gjør.

09:45 – Samtale med menighetsrådsleder

10.30 – Andakt i Kirkeparken

Tilstede: Biskop med følge, Jon Arne Tandberg (kapellan), Elena Brovold (organist)

Jon Arne Tandberg holdt andakt og Elena Brovold gav tonefølge. Andakten var i Kirkeparken og var godt besøkt av beboere og andre. Biskopen gav også en hilsen. Samisk var i bruk både for Fader vår og velsignelsen.

12:00 – Møte med ledelsen på Hammerfest sykehus

Tilstede: Biskop med følge, Karen Lorentzen (sykehusprest), Eva Håheim Pedersen (direktør for Finnmarkssykehuset), Vivi Brenden Beck (klinikkisjef i Hammerfest)

Direktøren informerte om Finnmarkssykehuset og deres avdelinger rundt i fylket. Hun informerte om at DPS Midt-Finnmark har nasjonal samiskkompetanse med utekontor i Oslo, Røros, Snåsa og Tysfjord. Det er store byggeprosjekter på gang i helseforetaket både i Kirkenes, Alta, Karasjok og Hammerfest.

Prest og tolketjeneste sorterer under avdelingen Medisinsk service. Sykehuset har fokus på å se hele mennesket, og har i tillegg til sykehuspresten en avtale med kirken i Hammerfest om en vaktordning for prestatjeneste.

Sykehuspresten fortalte at sykehuset er tydelige både på at det samiske og det åndelige hører naturlig hjemme der. Sykehuspresten er velkommen over alt og blir innkalt når det er bruk for henne. Hun har mest samtaler, men også en del kirkelige handlinger. Hun har også gruppe- og enkeltsamtaler med de ansatte på sykehuset. Det er ikke lenger faste gudstjenester, men nattverd, miniandakter og lignende. Hun leder Klinisk etikk-komité og er frikjøpt fra prestestillingen i 20% for å gjøre dette. Diakonen i Hammerfest var derfor inne i et 20% vikariat på sykehuset i 2017 for å dekke opp. Det bør være 100% stilling for prest/diakon ved sykehuset.

Biskopen tok opp situasjonen ved sykehuset i Kirkenes, der det ikke er sykehusprest, men det blir i stedet brukt en pengesum fra sykehuset for å kjøpe vaktjeneste fra prestene i byen. Dette er en lite brukt tjeneste, trolig fordi den er lite synlig. Biskopen oppfordret sykehusledelsen til å omdisponere disse midlene slik at de heller blir brukt til en fast prestatjeneste. Det som blir brukt på ordningen i dag tilsvarer rundt en halv prestestilling.

Direktøren skal ta dette opp med klinikkisjefen i Kirkenes. Det er et spørsmål om hvordan man forvalter midlene, og hun så det som en mulighet at man kan få mer ut av midlene om man bruker de på måten biskopen beskrev.

Til slutt ble det påpekt at det må komme på plass en bedre ordning for kjølerommet og det å hente bærer der. Dette lovet sykehusledelsen å ta videre.

13:30 – Tilsynssamtale med sykehusprest

15:00 – Tilsynssamtale med kateket

16:00 – Tilsynssamtale med kapellan

17:00 – Middag med ungdomsklubben

Tilstede: Biskop med følge, Ingvill Ulveseth (diakon), Ailiin Zahl, (kateket)

Middag ble spist sammen med ungdomsklubben Super Trooper som er en ungdomsklubb for ungdom med ulike utviklingshemninger. Før middag var det samling med ungdommene med andakt og bønn. Fem gutter møtte opp denne dagen. Etter middag lekte man «Finn biskopen», en form for gjemsel der biskopen gjemte seg i kirkerommet.

18:00 – Tilsynssamtale med sokneprest

19:00 – 8. mars-gudstjeneste i Hammerfest kirke

Medvirkende: Biskop, Thora Bjørnsdottir (prostiprest), Ingvill Ulveseth (diakon), Elena Fredriksen (organist), Svein Stephansen (saksofon)

Den internasjonale kvinnedagen ble markert med en flott og gjennomarbeidet gudstjeneste i Hammerfest kirke. 20 personer møtte frem.

20:00 – Menighetsmøte

Menighetsmøtet var relativt godt besøkt fra menighetskjernen.

Ailin Zahl (kateket) innledet møtet med en introduksjon om trosopplæringsarbeidet. Hun la vekt på at hun skulle ønske at man klarte å nå de barna som ikke er med på mange aktiviteter. Hun har inntrykk at det er de samme barna man ikke når med trosopplæring som heller ikke er med på andre aktiviteter i lokalmiljøet. Disse barna trenger trosopplæring på linje med andre barn, men de trenger også den sosiale delen av trosopplæringsarbeidet. Samtidig er det vanskelig å nå disse barna. Hun etterlyser mer målrettet arbeid for å nå disse.

Biskopen berømte kateketen for å ta opp et viktig spørsmål.

Prosten foreslo at andre i staben kanskje kunne avlaste dem med ansvar for trosopplæringen for noe arbeid, slik at de kunne fokusere mer på å nå disse barna.

Det ble videre snakket om det kunne være mulighet for en ungdomskafé på ettermiddagstid etter modell av det man gjør i Alta menighet. Dette kunne eventuelt skje i samarbeid med kommunen. En slik kafé kan være en god arena for å nå ungdom man ikke ellers når. Det ble også pekt på at dette kunne være en plass man kunne rekruttere frivillig ungdom til andre arrangement i menigheten. Dette er noe man har for lite av.

Biskopen understreket til slutt at trosopplæring er et svært viktig arbeid for kirken fremover. Når man de yngste, når man også i stor grad foreldrene, og man stimulerer også til trosopplæring i hjemmene gjennom kirkens arbeid.

Fra menigheten ble biskopen spurt om hva bispedømmerådet har gjort i forbindelse med fengslingen av den spionanklagede Tore Berg i Russland. Biskopen informerte om hva som hva man håpte å gjøre.

Fredag 9. mars

08:30 – Morgensang i Hammerfest Kirke

Medvirkende: Jon Atle Birkeland (sokneprest), Elena Fredriksen (organist)

Sokneprest og organist ledet morgensang i kirkerommet som innledning på fagmøtet.

09:00 – Fagmøte

Tilstede: Biskop med følge, Linda B. Rønning (trosopplærer i Kvalsund), Vegard Loke Rønning (sokneprest i Kvalsund), Thora Bjørnsdottir (prostiprest), Berit Oskarsen (trosopplærer), Elena Brovold (organist) Ingvill Ulveseth (diakon), Aileen Zahl (kateket), Elena Fredriksen (organist), Jon Atle Birkeland (sokneprest), Jon Arne Tandberg (kapellan)

Prosten ønsket velkommen til møtet og forklarte at det var naturlig å ha med staben i Kvalsund på møtet med tanke på den forestående sammenslåingen og følger dette kunne få for trosopplæringsarbeidet. Han bad om at Hammerfest og Kvalsund fortalte om sitt trosopplæringsarbeid, hva som fungerte godt, hvordan man jobbet med frivillighet, hvilke erfaringer man hadde gjort og hvilke tiltak man så for seg å gjøre i fremtiden.

Aileen Zahl (kateket i Hammerfest) fortalte om babysangkursene som har god oppslutning. I vinterferien arrangerte man dager i slalombakken sammen med alpintklubben. Det fungerte veldig bra. Det har vært arrangert en samling i forbindelse med allehelgensdag sammen med diakonen og sykehuspresten. Fokuset har vært på død og tap. Det var samling både for barn og voksne. Leirer har fungert godt i mange år.

Berit Oskarsen (trosopplærer i Hammerfest) fortalte om konfirmantarbeidet. De siste årene har det vært mellom 60 og 70 konfirmanter. På høsten har det vært leir. I fjor sammen med hele prostiet, i år sammen med Måsøy. Man har enkeltsamtaler med alle konfirmantene i oppstarten av året. Det er et godt tiltak som gjør det lettere for konfirmantene å ta kontakt senere. Undervisningen er delt på fire grupper, og konfirmantene er med som minestranter i gudstjenester.

Ingvill Ulveseth (diakon) påpekte at konfirmantopplegget er et opplegg der folk tør å melde på dem som trenger tilrettelagt opplegg.

Prosten lurte på hva som ikke fungerte i trosopplæringen. Aileen Zahl fortalte at en del tiltak som har fungert i mange år ikke fungerer lenger, uten at man vet hvorfor. Jon Atle Birkeland (sokneprest) fortalte videre at man slet med å få de første til å melde seg på ulike tiltak. Jon Arne Tandberg (kapellan) fortalte videre om en mangel på frivillige, noe som førte til at arbeidet ble drevet av ansatte i for stor grad. Aileen Zahl sa at det lave gudstjenesteoppmøtet gjorde at barnegudstjenester var vanskelig å arrangere. Elena Fredriksen og Elena Brovold (organister) sa at etter at kulturhuset ble bygd hadde det gått ut over barnekor og andre musikkaktiviteter i menigheten. Kulturskolen viste heller ikke særlig vilje til samarbeid.

Vegard Loke Rønning (sokneprest i Kvalsund) fortalte at Kvalsund har veldig god dåpsopplutning som noen år er over 100%. Det er også god opplutning om utdeling av bøker til fire- og seksåringer. Dette skjer fast på lysmessen hvert år. Kirkeverkstedet fungerer også godt, særlig i Kokelv.

Menigheten bruker mye ressurser på konfirmantarbeidet. Kokelvkonfirmantene drar vanligvis på leir sammen med Skjervøy og Kvæningen. I år skal de på leir i Finland med en læstadiansk bevegelse.

Kirken er også inne i alle årstrinn i skolen to ganger hvert år.

Biskopen pekte på at det er strålende med skole/kirke-samarbeid, men at det ikke må blandes med trosopplæring. Rønning var klar over dette, og fortalte videre at skole/kirke-samarbeide hadde fått et oppsving i Kvalsund etter bispevisitasen.

Den største utfordringen i Kvalsund er lokaler. Trosopplæringen blir utført hjemme hos presten, i kaféen, hallen og lignende. Når det nye menighetshuset kommer vil det bli et løft for arbeidet.

En annen utfordring er en liten stab med trosopplærere i liten stilling samt sokneprest. Det er håp om at sammenslåingen kan hjelpe på situasjonen.

I Kokelv er det en menighetskjerne som hjelper til med trosopplæringen, mens Kvalsund er preget av høy gjennomsnittsalder i menigheten.

Det ble løftet frem at både Hammerfest og Kvalsund samarbeider med Hammerfest metodistkirke. Der er det ungdomsklubb som trekker ungdom fra alle kirkesamfunn. Alle tre menigheter samarbeider også med andre menigheter i Den norske kirke.

Elena Brovold fortalte om hvordan musikerne allerede jobber på tvers av fellesrådssgrensene, og at de gjerne kan brukes for eksempel til å starte barnekor i Kvalsund.

Vegard Loke Rønning fortalte om statusen for trosopplæringsplanen for Kvalsund og Kokelv. Den ble ikke godkjent, og man planlegger nå en ny plan i samarbeid med Hammerfest. Aileen Zahl skal hjelpe til.

Prosten utfordret stabene til å tenke hvordan man kunne bruke presterressurser i trosopplæringen og om man kan bruke konfirmanter som hjelpeledere.

I Hammerfest er det delte erfaringer med å ha med konfirmanter som hjelpeledere, men det var stemning for å vurdere spørsmålet på nytt.

Det ble løftet frem at man kanskje kunne få ulike innflyttere inn som frivillige, der de både hjelper til og knytter sosiale bånd. Innvandrere vil også få språktrening samtidig.

Til slutt ble det drøftet om ulike tidspunkt for gudstjenester og friluftsgudstjenester kunne øke gudstjenestebesøket. Biskopen gav signal om at han var åpen for forsøksordninger rundt dette.

12:00 – 15:00 – Pause i visitasen for å møte prestene i prostiet

15:00 – Samtale med organist

15:30 – Samtale med organist

16:00 – Tilsynssamtale med diakon

17:00 – Samtale med menighetspedagog

Søndag 11. mars

11.00 – Visitasgudstjeneste i Hammerfest kirke med påfølgende kirkekaffe og visitasforedrag

Deltagere: Biskop, prost, Jon Atle Birkeland (sokneprest), Jon Arne Tandberg (kapellan), Aileen Zahl (kateket), Elena Brovold (organist) m.fl.

Det var en fin gudstjeneste der biskopen talte. 83 personer var tilstede. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe med visitasforedraget. Etter foredraget var det åpning for respons fra salen, uten at det kom spørsmål eller kommentarer.